

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

594. Quamdiu durent hæc concordata, & quamdiu quis iis acceptatis comprehendendi dicatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

Auctoribus Nicolart. §. 9. accedit quoque huc constitutio Clem. 7. admonet nos. qui motu proprio, & de Apostolica potestatis plenitudine declaravit, quascunque collationes contra formam concordatorum factas & faciendas imposterum irritas & inanes, nullum titulum vel colorem ipsa beneficia possidentibus tribuisse, aut in futurum tribuere; sed illos pro mala fidei possessoribus & merè intrusis habendos, & fructus perceptos aut percipiendos nullo unquam tempore suos facere, sed teneri ad eorum restitutionem, in utroque foro. Hujus constitutionis tenorem vide apud Nicolart. §. 12.

4. Tantum igitur abest, ut Pontifices, aut etiam Imperatores consuetudines concordatis Germaniæ contrarias, seu collationes beneficiorum contra eorum formam factas approbarint, aut in eas consenserint; quin potius ab initio & postmodum successivis vicibus, ubi de his noticiam habuere, diversis constitutionibus & edictis eas omnino improbarint, & contravenientes ad debitam eorum observantiam & usum pristinum, intentatis etiam gravissimis pœnis, revocarint: sic patet non tantum in *cit. constit.* Clem. 7. sed & ex Brevi, (cujus tenorem vide apud Nicolart. *cit. dub. 1. §. 6. à Clem. 8. transmissio ad Rudolp. 2. Imperatorem 15. Junii 1603.* quo eum hortatur circa Præposituram Bremensem perpetram à Capitulo contra concordata Germaniæ collatam, ut eadem Concordata tanto, ut ait, ponderare sancta nullo modo violari aut imminui patiatur, Item ex Brevi ab Urban. VIII. transmissio An. 1624. ad Legatum suum apud Ferdinand. 2. quo implorat in simili causa dicti Imperatoris auxilium contra Halberstadenses, apud eundem Nicolart. §. 8. *loc. cit.* atque ita constanter & ubique, ut Pirh. *ad tit. de præb. n. 363.* summi Pontifices declararunt, juxta quod & Rota judicavit semper, provisiones quascunque contra concordata attentatas fuisse nullas & irritas. Patet item, non solum ex diplomatibus & edictis Imperatorum supra *cit.* sed & ex eo, quod in electione Ferdinandi 4. in Regem Rom. 1637. inter cetera capitulationis puncta sese expressè obstrinxit, quod dicta concordata manerent, & perpetuò in violata observari curaret. de quo vide Nicolart. *loc. cit.* §. 8.

5. Atque ex his jam inferitur Primò, quod provisi contra formam horum concordatorum tueri se non possint beneficio regula de annali & triennali possessione ex diversis verbis *cit. constitutionis Clementinæ*; sed, cum ipso jure privati sint beneficio, non possint illud citra peccatum mortale retinere, verum teneantur in foro conscientie etiam ante sententiam omnem Judicis illud statim dimittere, & fructus perceptos restituere. Nicolart. *tit. 3. du. 2. §. 14.* citans Laym. *Th. Mor. l. 4. tr. 2. c. 15. n. 2. & seq.* Branden. *g. 5. n. 10.* Chok. *ad reg. 8. gl. 11. n. 8. & ad reg. 33. n. 89.* & plures alios.

6. Secundò Collatores, eosque, qui taliter malè provisos ad possessionem admittunt, præter peccatum mortale, quod incurrunt, teneri ad restitutionem damni, & interesse, quod provisos Apostolicus exinde patitur. Nicolart. *ibid.* §. 15. citans Garc. *p. 7. c. 16. n. 51.* Item tales suspensos esse à beneficiorum & officiorum collatione, donec veniam petentes, restitutionis gratiam à Sede Apostolica meruerint obtinere per *constit. Gregor. XIII. Nicol. ibid.*

7. Tertiò taliter contra hæc concordata provisum non posse ad eorundem beneficiorum titulum ordinari, cum Trid. *sess. 21. c. 2.* decernat, ne quis ad SS. ordines titulo beneficii promoveatur, nisi prius

legitimè constet, eum beneficium sufficiens pacificè possidere; taliter autem provisi, cum sint merè intrusi, nullum omnino habeant titulum, nequidem coloratum, nec etiam ullam possessionem beneficii. Nicolart. §. 17. citans Chok. *ad reg. 27.*

8. Tenet nihilominus in contrarium Zipæ. *constit. can. l. 3. consult. 5. n. 38.* concordatis hisce non secus ac aliis legibus & pactis præscribi posse non usum, vel contrario usuravit etiam Engels *ad tit. de præb. n. 54.* quod licet ipse putet tutius fore, concordata undequaque observare, & hætenus forsitan ob incidentes lætæque grassantes hæreses intermissa denuo in usum reducere, interim tamen etiam opinetur satis probabilibus argumentis desumptis à præscriptione (utpote quæ saltem dum 100. annorum est, vel immemorialis, etiam contra Papam procedit, *c. ad audientiam. 6. cum vobis. c. si diligenti de præscrip.*) & consuetudine (utpote quæ pari modo, dum est immemorialis, vel etiam nonnunquam quadrage-naria, vim habet legibus positivis, etiam canonicis, derogandi) excusari & tutos esse in conscientia, quò minus ad concordata in aliquibus punctis teneantur, ut v. g. certa beneficia, quæ aliàs vi concordatorum essent de collatione Papæ, Ordinarii Germaniæ conferre possent. Respondet etiam Engels, universaliter verum non esse, quod decretum irritans inficiat titulum & possessionem; cum *Extrav. ambitiosa. de reb. Eccl. non alienand. inter communes.* habeat decreta irritantia actus contrarios, & tamen Doctores passim admittant præscriptionem bonorum Ecclesiasticorum. Ad illud verò quòd arguendi potius quàm juvandi sint subditi legem superioris non recipientes, juxta *c. si decreta. d. 20.* dicit id rectè procedere, antequam consuetudo legitimè introducta est, ut tunc Superiores cogant subditos ad legis observantiam, quæ instantia & coactio Superioris adversus non observantes legem si cesserit, & interim tempus ad inducendam consuetudinem sufficiens effluat, perit obligatio. Pro quo videndum quæ aliàs dicuntur de receptione & abrogatione LL. Denique ad *constitut. illam Clem. 7.* ait, ad summum eam habere posse locum in possessione modici temporis, veluti annali & triennali, utpote in qua vix contingere possit, ut quis justam habeat decreti ignorantiam, dum nimirum alicui collatum beneficium contra concordata in tali diocesi, ubi de cetero integra est concordatorum observantia, secus autem contingit, ubi possessio est longissimi temporis, & quando ordinarii prælati sibi invicem successerunt, & jura ab Antecessoribus suis in se derivata bonâ fide (quam etiam de illis suis Antecessoribus præsumere poterant) Papæ ejusve legato ne quicquam contradicente, retinuerunt; adeoque alio titulo opus non est, vel certè optimus allegari potest.

Questio 594. Quamdiu durent hæc concordata, & quamdiu quis iis acceptatis comprehendendi dicatur?

1. **R**espondeo ad primùm: durabunt deinceps, nisi in futuro concilio de consensu dictæ Nationis aliter fuerit ordinatum. Sic habent verba concordatorum. Zipæ. *Juris pontif. l. 3. de instit. n. 11.* Sed neque hæc concordata expirant morte Pontificis. Engels *ad tit. de præb. n. 48.* Pirh. *de præb. n. 357.* Unde jam sequitur, quòd, licet ordinarii collatores possint beneficia reservata per *Extravag. ad regimen.* aliâque conferre, sede papali vacante, id tamen non possint vi concordatorum, quæ per mortem Papæ

non expirant. Engels *loc. cit.* de quo tamen vide ex eodem paulò post dicenda.

2. Respondeo ad secundum : cum concordata acceptata in pactum transeant, sine mutuo consensu solvi non possunt, ut satis indicare videntur ipsa eorum verba. Zipa, *consult. can. l. 3. consult. 5. n. 7.* Tradit nihilominus idem Zipa. *ibid. n. 37. & 38.* licere privatis etiamnum redire ad sua jura, rejecta acceptatione & usu concordatorum per se & Antecessores factò, & sic favori pro se introducto per concordata (cum manifestum sit, utilitatem etiam privatam concordatis immixtam esse) & quò ad se renunciare : multòque magis, si longo jam usu contrariù est consuetum, licere in eo casu remanere.

Questio 595. An, & qualiter Papa Concordatis Germaniæ derogare possit, aut soleat ?

1. Respondeo primò absolute loquendo, posse Papam ex plenitudine potestatis, ob gravem extraordinariam publicumque bonum, seu Ecclesiæ necessitatem concernentem causam iis derogare. Pirh. *de prab. n. 366.* Laym. *Theol. moral. l. 4. tit. 2. c. 10. n. 3.* Branden *ad concord. q. 8.* Nicolart. *tit. 3. dub. 3. §. 5.* Chok. *ad reg. 8. gl. 11. n. 21.* citans Mand. *in reg. 2. q. 2.* Simonet. *de reserv. q. 1. n. 5. & q. 99. num. 23.* & latissime Wamel. *cons. 255. n. 3. & seq.* apud eund. Chok. Idque etiam extra Concilium generale, ut Auctores iidem ; cum ei, tanquam supremo Christi in terris Vicario, libera sit & plenissima ligandi & solvendi potestas, quæ ut ait Card. de Luc. *in miscellan. Eccl. d. 1. n. 7.* per nulla quantumcumque ampla indulta, etiam per speciem contractus vel concordatorum in iis, quæ juri divino clarè non adversantur, ligari potest ; sed neque summam hanc absolutamque à Christo immediate acceptam potestatem, de rebus, præsertim beneficiis, & officiis Ecclesiasticis, in Ecclesiæ utilitatè disponendi & dispensandi per nulla pacta à se abdicare, aut ei renunciare posse, quin semper penes se majorè retineat. Nicolart. *loc. citans Gonz. ad reg. 8. §. 1. proem. n. 10.* Suar. *contra Regem Angl. l. 4. c. 34. n. 22. & seq.* Dian. *p. 5. tit. 1. resol. 14.* possitque etiam Princeps supremus pacta inita rescindere, & juri alterius quæsito præjudicare, gravissimà causà boni publici sic exigente. Pirh. Laym. Brand. *loc. cit.* idque præcipuè, respectu pactorum cum suis subditis initorum. *l. cit. §. 7.* citans Suar. Dian. *ubi ante.* Paris. *cons. 11. n. 51. vol. 1.* Felin. *in c. novit ille. de judiciis. n. 8.* & Doctores communiter *in c. in nostris. de jurejurando.* quos etiam Auctores id facere differentia, ait Nicol. inter Papam & Principem laicum, quòd hic siquid privilegii & favoris facit Ecclesiæ per aliqua concordata & privilegia, id faciat omnino Superiori, & nõ subdito ; & ideo manet irrevocabile per ejusdem potestatem ; Papa autem quidquid favoris & privilegii facit laico Principi, cum semper faciat sibi subdito in spiritualibus, ideo semper manet revocabile, si ita postulet ratio boni spiritualis, & bonum regimen ipsius Ecclesiæ. Sed neque obstat huic potestati derogandi decretum irritans in concordatis appositum, utpote non ligans Pontificem, præcipuè ubi non dicitur in decreto : *per Nos, aut Successores nostros contigerit attentari.* Chok. *l. cit. n. 19.* citans Menoch. *cons. 83. n. 21.* Garciam *p. 5. c. 1. nu. 29.* Nicolart. *loc. cit. §. 11.* citans Wamel. *cons. 255. num. 3. 6. 9.* contra Prob. *ad Monach. Rebuff.* & alios volentes illud ligare Papam, etiam si non dicatur *per Nos, &c.* dum ponitur

in jure seu lege generali aut Successione speciali ; uti neque Nicolaus V. potuit Successoribus suis legem aliquam imponere, quam ipsi de omnimoda necessitate tenerentur servare, cum par in parem non habeat imperium, Chok. *loc. cit. nu. 22.* Nicolart. *§. 12. cum communi.*

2. Respondeo secundò : non tamen Papa, non solum solet aut facile facit istiusmodi concordatorum derogationes, sed nec convenienter facere potest sine gravi causà bonum publicum concernente ; siquidem hæc concordata non sunt simplex gratia aut privilegium merè gratuitum, sed vera pactatio & promissio, utrimque acceptata, habens adjunctam clausulam de non revocando, & veluti contractus reciprocos utrimque cum onere. Ex parte quidem Germanorum, quòd nullum jus conferendi in mensibus papalibus aliisque exceptis in Concordatis casibus (ut ut illud fortassis ante concordata possederant) imposterum præterdere, & taxas Camera Apostolica fideliter solvere velint. Ex parte verò Papæ, quòd per quamcumque aliam (præter exceptas in iis reservationes) reservationem, gratiam, expectativam, aut quamvis aliam dispositionem, sub quacunque verborum formà, per se aut auctoritate suà factam vel faciendam, non velit impedire, quò minus in 6. mensibus alternatis sibi non reservatis liberè de beneficiis disponatur per illos, ad quos pertinet. Jam verò istiusmodi concordatæ jure naturali obligantur, & Princeps pacta in iure naturæ & gentium servare debet. *l. 1. ff. de pactis.* Nec aliàs de plenitudine potestatis suæ eximitur ab iis servandis, nec etiam ea uti debet potestate, nisi ex publica gravissimæque causà, ex qua Principi concessum jus alteri utilitatem auferre. Quin etiam, concordatæ nomine Ecclesiæ & dignitatis, præsertim cum consensu Capituli seu Cardinalium (ut in præfenti) facta in Successorem transeant, ut dicitur *in tit. de translat.* Engels *ad tit. de prab. n. 54.* citans Gonz. *ad reg. 8. gl. 28. n. 11. & seq.* Pirh. *loc. cit. à §. 1.*

3. Respondeo tertio : nihilominus diversi Pontifices quandoque, dum iusta causà publicæ utilitatis aderat, Concordatis Germaniæ derogarunt. Et sic iis derogare solent, concedendo novo Imperatori preces primarias. Nicolart. *loc. cit. §. 9.* sic etiam multis annis in usu fuisse, ut non obstantibus hæc Concordatis Lovaniensibus gravarent Ordinarios sine discrimine tam in mensè apostolico, quam Ordinario nominando ad beneficia, idque per indultum Sixti IV. quòd expressam, formalem, & individualem dictorum concordatorum Germaniæ derogationem continet ob evidentem & publicam utilitatem, qualis est promotio studiorum, ob quam Principi etiam à pactis & contractibus, præsertim cum subditis in iis, aliquantulum recedere, iisque derogare facile permittitur, tradit Chok. *ad reg. 8. 9. 11. n. 31.* addens ex Wamel. *tom. 1. cons. 255. num. 3.* istiusmodi derogationem non abrogari aut tolli dicta Concordata, sed impediri tantum semel aut bis in vita Ordinarii cujusque Collatoris, quòd durum videri non debeat ob favorem studiorum ; subjungit tamen Chok. quòd dicto indulto non obstante Julius III. speciali suà constitutione, quæ incipit : *Romanum Pontificem.* expressè declarasse, idque motu proprio, ex certa scientia, & de plenitudine Apostolica potestatis, quòd de cetero Ordinarii Collatores non obstantibus quibuscumque nominationibus juxta Concordatorum continentiam & tenorem disponere de quibuscumque beneficiis in illo